

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu

KARTA PRZEDMIOTU

1. Nazwa przedmiotu:	Pedagogika czasu wolnego				
2. Kod przedmiotu:	M2-22.1				
3. Okres ważności karty:	od roku akademickiego 2019/2020				
4. Forma kształcenia:	jednolite studia magisterskie				
5. Forma studiów:	studia stacjonarne				
6. Kierunek studiów:	Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna				
7. Profil studiów:	praktyczny				
8. Specjalność:	-----				
9. Semestr:	X				
10. Jedn. prowadz. przedmiot:	Instytut Studiów Edukacyjnych				
11. Prowadzący przedmiot:	Dr Jolanta Gabzdyl				
12. Grupa przedmiotów:	przygotowanie do zintegrowanej edukacji elementarnej				
13. Status przedmiotu:	obowiązkowy do wyboru				
14. Język prowadzenia zajęć:	polski				
15. Przedmioty wprowadzające oraz wymagania wstępne:					
16. Cel przedmiotu:					
Zajęcia ukierunkowane są na opanowanie przez studentów podstawowych kategorii pojęciowych pedagogiki czasu wolnego; doprowadzenie do pojmowania przedmiotu, celów i zadań, podstawowej metodologii pedagogiki czasu wolnego w odniesieniu do dzieci / uczniów klas początkowych; uzmysłowienie studentom licznych uwarunkowań i ich roli w edukacji, wychowaniu, kształceniu dzieci / uczniów klas młodszych do właściwego spędzania czasu wolnego; uzmysłowienie związku czasu wolnego z rozwojem osobowości dzieci / uczniów klas początkowych; kształtowanie umiejętności i kompetencji studentów w zakresie samodzielnego dochodzenia do problemów i dylematów z zakresu pedagogiki czasu wolnego dzieci / uczniów klas początkowych, ich analizy, interpretacji i prognozowania właściwych rozwiązań.					
17. Efekty kształcenia:					
Ozn.	Opis efektu kształcenia	Metoda realizacji efektu kształcenia	Metoda sprawdzenia efektu kształcenia	Forma prowadzenia zajęć	Odniesienie do efektów dla specjalności/ kierunku studiów
W	- charakteryzuje specyfikę przedmiotową i metodologiczną pedagogiki czasu wolnego jako subdyscypliny pedagogicznej (praktycznie zorientowanej); - rozróżnia, definiuje, syntetyzuje i klasyfikuje: terminologię, fakty, zjawiska i procesy z zakresu pedagogiki czasu wolnego; podstawy historyczne i uwarunkowania cywilizacyjne kształtowania współczesnej kultury czasu wolnego różnych środowisk społecznych i wychowawczych; rozumie istotę i znaczenie organizacji, w tym prawa do czasu wolnego dzieci / uczniów klas początkowych w naturalnych i intencjonalnych środowiskach edukacyjnych na poziomie regionalnym i	praca z tekstem, opis, opowiadanie, pogadanka heurystyczna i dyskusja; burza mózgów; praca własna studenta	jakość pracy własnej studenta: przygotowania do zajęć (dokonane studia literatury przedmiotu; opracowanie teoretycznych podstaw projektów i scenariusza); obecność podczas zajęć i jakość udziału w dokonywanych opisach, pogadankach i dyskusjach,	ćwiczenia	K_W04 K_W08 K_W09 K_W17 K_W20

	krajowym; rozumie, analizuje, syntetyzuje, klasyfikuje, krytycznie interpretuje i wie, jak praktycznie wykorzystać zdobytą wiedzę w pedagogicznej pracy organizatora czasu wolnego dzieci / uczniów klas początkowych		burzach mózgu		
U	- potrafi posługiwać się podstawowymi pedagogicznymi ujęciami teoretycznymi, metodologicznymi i praktycznymi analizując, interpretując stosowne przedszkolne / wczesnoszkolne oddziaływania edukacyjne, wychowawcze; - potrafi generować rozwiązania konkretnych problemów z zakresu pedagogiki czasu wolnego dzieci / uczniów klas początkowych, diagnozować i prognozować przebieg ich rozwiązań, przewidywać skutki w pracy edukacyjnej, wskazać ewentualne obszary wymagające modyfikacji w przyszłych działaniach edukacyjnych organizatora czasu wolnego dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym	praca z tekstem, opis, opowiadanie, pogadanka heurystyczna i dyskusja; burza mózgów; metoda sytuacyjna metoda zajęć praktycznych; praca własna studenta	jakość zrealizowanych zadań – w tym samodzielnie opracowanych projektów i scenariusza; jakość pracy własnej studenta: przygotowania do zajęć (dokonane studia literatury przedmiotu; opracowanie projektu); obecność podczas zajęć i jakość udziału w dokonywanych opisach, pogadankach i dyskusjach, burzach mózgu, przypadkach sytuacyjnych	ćwiczenia	K_U07 K_U13
K	- ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie działań edukacyjnych, wykazuje wrażliwość, świadomość i odpowiedzialność w zakresie (samo)wychowania, (samo)kształcenia; jest zainteresowany tematyką pedagogiki czasu wolnego dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym; ma świadomość współczesnych wyzwań edukacyjnych oraz roli organizatora czasu wolnego dzieci / uczniów klas początkowych; - rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, ma świadomość własnych pedagogicznych umiejętności i wiedzy, rozumie konieczność dokształcania się; odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pedagogicznej pracy organizatora czasu wolnego dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym	opis, opowiadanie, pogadanka heurystyczna, dyskusja, metoda sytuacyjna, impresji i ekspresji	samo/ocena poziomu przygotowywania się do zajęć i uczestniczenia w nich; konfrontowanie własnych wypowiedzi z wypowiedziami pozostałych uczestników: opisów, pogadek i dyskusji, metod sytuacyjnych, impresji i ekspresji – próby ich samo/oceny; samo/ocena jakości przedstawionych projektów i scenariusza	ćwiczenia	K_K07 K_K12
18. Formy i wymiar zajęć: w, ćw., war., pz, s		Ćw 30			
19. Treści kształcenia:					
- Geneza pedagogiki czasu wolnego. Zjawisko czasu wolnego na przestrzeni dziejów ludzkości. Ilościowe i jakościowe zmiany związane z czasem wolnym – ujęcie historyczne. - Pedagogika czasu wolnego jako subdyscyplina pedagogiki. Pojęcie czasu wolnego – ujęcie pedagogiczne					

w tym na tle socjologicznego.

- Cele i funkcje wychowawcze, zdrowotne i kulturotwórcze czasu wolnego.
- Formy spędzania czasu wolnego dzieci / uczniów klas początkowych i ich efektywność na poziomach: regionalnym i krajowym.
- Współczesne formy spędzania czasu wolnego w tym „pułapki” czasu wolnego.
- Czynniki warunkujące organizację czasu wolnego. Naturalne i intencjonalne środowiska społeczne, edukacyjne, wychowawcze – ich rola w organizacji czasu wolnego dzieci / uczniów klas początkowych.
- Metody badań stosowane w pedagogice a racjonalna, efektywna organizacja czasu wolnego dzieci / uczniów klas początkowych.
- Negatywne konsekwencje uzależnień dzieci / uczniów klas młodszych od technologii informacyjnych (telewizja, komputery i gry komputerowe, Internet). Zagrożenia cyberprzestrzeni – zagrożenia zdrowotne, psychiczne, moralne, społeczne.
- Świadome przygotowanie dzieci / uczniów klas początkowych do racjonalnego spędzania czasu wolnego: planowanie czasu wolnego dzieci / uczniów klas początkowych. Zadania nauczycieli przedszkolnych / wczesnoszkolnych jako animatorów czasu wolnego dzieci / uczniów klas początkowych. Opracowanie projektów, w tym scenariusza różnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci / uczniów klas początkowych z uwzględnieniem zasad, metod i form przedszkolnego / wczesnoszkolnego oddziaływania pedagogicznego.

20. Egzamin:

tak, nie

21. Literatura podstawowa:

- Czerepaniak-Walczak M., Gdy po nauce mamy czas wolny, Szczecin 1997.
- Dąbrowski Z., Czas wolny dzieci i młodzieży, PZWS, Warszawa 1978.
- Denek, K. Pedagogiczne aspekty czasu wolnego. Lider, 2006, nr 12.
- Flanczewska-Wolny M. (red.), Jakość życia w niepełnosprawności. Mity a rzeczywistość, Impuls, Kraków 2007.
- Gabzdyl, J. Czas wolny dzieci zamieszkujących podgórskie tereny województwa Małopolskiego – w opinii rodziców. [w:] Социально-психологические проблемы современного общества и человека: пути решения: сборник научных статей под науч. ред. А.П. Орловой. ВГУ имени П.М. Машерова, Витебск 2013.
- Grochociński. M, Rodzina a czas wolny dziecka, Gdańsk 1980.
- Kamiński. A, Czas wolny i jego problematyka społeczno-wychowawcza, Wrocław 1965.
- Kosiewicz, J. Czas wolny i rozwój osobowości. „Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne”, 1995 nr 4.
- Łukawska A., Nauka i czas wolny uczniów szkół podstawowych i średnich, Kraków: Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego, Prace Pedagogiczne, 1991.
- Mroczkowska. D, (red.), Czas wolny. Refleksje, dylematy, perspektywy, Difin SA, Warszawa 2011.
- Muszyński W., Rodzina w Świecie Wartości. Religia, praca, czas wolny, Wydawnictwo A. Marszałek, Toruń 2010.
- Narkiewicz-Niedbałec E., Zielińska M., Młodzież w czasie wolnym. Między przyjemnością a obowiązkiem, Wyd. A.Marszałek, 2011.
- Panek A., Zajęcia pozalekcyjne w reformowanej szkole”, Wyd. Naukowe Akademii Pedagogicznej Kraków 2002
- Pięta, J. Pedagogika czasu wolnego, Almamater Wyższa Szkoła Ekonomiczna, Warszawa 2008.
- Przecławski K. Czas wolny dzieci i młodzieży [w:] W. Pomykało (red.) [w:] Encyklopedia pedagogiczna, wydanie pierwsze, Fundacja Innowacja, Warszawa 1993.
- Truszkowska- Wojtkowiak M., Fenomen czasu wolnego, wyd. Harmonia Universalis, Gdańsk 2012.
- Tauber P. D., Siwiński W., Pedagogika Czasu Wolnego. WSHiG, Poznań 2002.
- Walczak M. Wychowanie do wolnego czasu, Zielona Góra: Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Tadeusza Kotarbińskiego, 1994.

22. Literatura uzupełniająca:

- Jurewicz M. Czas wolny uczniów szkół podstawowych, „Nowa Szkoła” 2007, nr 9.
- Kempa E. Wpływ środowiska rodzinnego na jakość i organizację czasu wolnego uczniów klas III wiejskich szkół podstawowych, „Nauczyciel i Szkoła” 1998, nr 1.

- Ostrowska M , Przymus bezczynności, PWN, Warszawa 2007.
- Piwoński Z. Refleksja o czasie (wolnym...), „Edukacja i Dialog” 2008, nr 2.
- Pryga S., Skupień P, Gabzdyl J. Czas wolny a zainteresowania dzieci i młodzieży w świetle badań pilotażowych. [w:] Психологическая студия: сборник статей студентов, молодых исследователей кафедры психологии УО «ВГУ им. П.М. Машерова». Вып. 6. Ред. С.Л. Богомаз, В.П. Волчок. Издательство УО «ВГУ им. П.М. Машерова», Витебск 2012.
- Raczkowska J. Zhane i nowe problemy czasu wolnego, „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze” 2000, nr 6.
- Słupik, S. Czas wolny dzieci i młodzieży, „Polityka Społeczna” 2004, nr 9.
- Świerzbńska, K. Czas wolny to problem pedagogiczny, „Edukacja i Dialog” 2004, nr 2.
- Walasik-Janociak R. Czas wolny dzieci ze środowisk zróżnicowanych kulturowo, „Edukacja i Dialog” 2012, nr 1/2.
- Wilk T. Niektóre obszary pracy opiekuńczo- wychowawczej i edukacyjnej szkoły oraz środowiska lokalnego, Wyd. „Impuls”, Kraków 2007.
- Winiarski M., Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży w rejonie zamieszkania, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1979.
- Winiarski R., Rekreacja i czas wolny, Oficyna wyd. Łośgraf, Warszawa 2011.
- Zawadzka A. Stosunek rodziców do czasu wolnego dzieci, „Problemy Opiekuńczo- Wychowawcze” 1991, nr 6.

23. Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów kształcenia:

Lp.	Forma zajęć	Liczba godzin kontaktowych / pracy studenta
1	Wykład	
2	Ćwiczenia	30 / 20 (przygotowanie się do ćwiczeń, w tym opracowanie projektów, w tym scenariusza różnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci / uczniów klas początkowych)
3	Warsztaty	
4	Praktyka zawodowa	
5	Seminarium	
6	Inne:	
	Suma godzin	30/20

24. Suma wszystkich godzin:

50

25. Liczba punktów ECTS:

2

26. Liczba punktów ECTS uzyskanych na zajęciach z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego:

1,2

27. Liczba punktów ECTS uzyskanych w wyniku samodzielnej pracy studenta:

0,8

Efekt kształcenia	Ocena	Opis wymagań
W	bdb	student bardzo dobrze rozróżnia, definiuje, syntetyzuje, klasyfikuje i charakteryzuje: specyfikę przedmiotową i metodologiczną pedagogiki czasu wolnego; historyczne i cywilizacyjne uwarunkowania współczesnej kultury czasu wolnego różnych środowisk społecznych i wychowawczych; istotę i znaczenie organizacji, w tym prawa do czasu wolnego dzieci / uczniów klas początkowych w naturalnych i intencjonalnych środowiskach edukacyjnych na poziomie regionalnym i krajowym; pedagogiczne dyrektywy dot. organizowania czasu wolnego – ze zorientowaniem na zastosowanie praktyczne w powiązaniu ze studiowaną specjalnością. Aktywnie uczestniczył w ćwiczeniach. Otrzymał co najmniej ocenę dobry plus z przedstawionego teoretycznego aspektu projektów i scenariusza.
	db+	student dobrze rozróżnia, definiuje, syntetyzuje, klasyfikuje i charakteryzuje: specyfikę przedmiotową i metodologiczną pedagogiki czasu wolnego; historyczne i cywilizacyjne uwarunkowania współczesnej kultury czasu wolnego różnych środowisk społecznych i wychowawczych; istotę i znaczenie organizacji, w tym prawa do czasu wolnego dzieci / uczniów klas początkowych w naturalnych i intencjonalnych środowiskach edukacyjnych na poziomie regionalnym i krajowym; pedagogiczne dyrektywy dot. organizowania czasu wolnego – ze zorientowaniem na zastosowanie praktyczne w powiązaniu ze studiowaną

		specjalnością. Aktywnie uczestniczył w większości ćwiczeniach. Otrzymał co najmniej ocenę dobrą z przedstawionego teoretycznego aspektu projektów i scenariusza.
	db	student dość dobrze rozróżnia, definiuje, syntetyzuje, klasyfikuje i charakteryzuje: specyfikę przedmiotową i metodologiczną pedagogiki czasu wolnego; historyczne i cywilizacyjne uwarunkowania współczesnej kultury czasu wolnego różnych środowisk społecznych i wychowawczych; istotę i znaczenie organizacji, w tym prawa do czasu wolnego dzieci / uczniów klas początkowych w naturalnych i intencjonalnych środowiskach edukacyjnych na poziomie regionalnym i krajowym; pedagogiczne dyrektywy dot. organizowania czasu wolnego – ze zorientowaniem na zastosowanie praktyczne w powiązaniu ze studiowaną specjalnością. Aktywnie uczestniczył w większości ćwiczeń. Otrzymał co najmniej ocenę dostateczny plus z przedstawionego teoretycznego aspektu projektów i scenariusza.
	dst+	student rozróżnia, definiuje, syntetyzuje, klasyfikuje i charakteryzuje: specyfikę przedmiotową i metodologiczną pedagogiki czasu wolnego; historyczne i cywilizacyjne uwarunkowania współczesnej kultury czasu wolnego różnych środowisk społecznych i wychowawczych; istotę i znaczenie organizacji, w tym prawa do czasu wolnego dzieci / uczniów klas początkowych w naturalnych i intencjonalnych środowiskach edukacyjnych na poziomie regionalnym i krajowym; pedagogiczne dyrektywy dot. organizowania czasu wolnego – brak jednak przy tym właściwego zorientowania na zastosowanie praktyczne w powiązaniu ze studiowaną specjalnością. Rzadko aktywnie uczestniczył w ćwiczeniach. Otrzymał co najmniej ocenę plus dostateczną z przedstawionego praktycznego teoretycznego aspektu projektów i scenariusza.
	dst	student rozróżnia, definiuje, syntetyzuje, klasyfikuje i charakteryzuje: specyfikę przedmiotową i metodologiczną pedagogiki czasu wolnego; historyczne i cywilizacyjne uwarunkowania współczesnej kultury czasu wolnego różnych środowisk społecznych i wychowawczych; istotę i znaczenie organizacji, w tym prawa do czasu wolnego dzieci / uczniów klas początkowych w naturalnych i intencjonalnych środowiskach edukacyjnych na poziomie regionalnym i krajowym; pedagogiczne dyrektywy dot. organizowania czasu wolnego – brak jednak przy tym właściwego zorientowania na zastosowanie praktyczne w powiązaniu ze studiowaną specjalnością. Rzadko aktywnie uczestniczył w ćwiczeniach. Otrzymał co najmniej ocenę dostateczną z przedstawionego praktycznego teoretycznego aspektu projektów i scenariusza.
	ndst	student nie rozróżnia, nie definiuje, nie syntetyzuje, nie klasyfikuje i nie charakteryzuje: specyfikę przedmiotową i metodologiczną pedagogiki czasu wolnego; historyczne i cywilizacyjne uwarunkowania współczesnej kultury czasu wolnego różnych środowisk społecznych i wychowawczych; istotę i znaczenie organizacji, w tym prawa do czasu wolnego dzieci / uczniów klas początkowych w naturalnych i intencjonalnych środowiskach edukacyjnych na poziomie regionalnym i krajowym; pedagogiczne dyrektywy dot. organizowania czasu wolnego – przy tym występuje zdecydowany brak zorientowania na zastosowanie praktyczne w powiązaniu ze studiowaną specjalnością. Nie uczestniczył aktywnie w ćwiczeniach. Zdarzały się częste absencje. Otrzymał ocenę niedostateczną z przedstawionego teoretycznego aspektu projektów i scenariusza.
U	bdb	student bardzo dobrze stosował podstawową wiedzę teoretyczną i metodologiczną z zakresu pedagogiki czasu wolnego w celu analizowania i interpretowania, diagnozowania i prognozowania przedszkolnych / wczesnoszkolnych sytuacji edukacyjnych, czy wybranych problemów pedagogicznych; rozwijał swoje profesjonalne umiejętności związane z działalnością pedagogiczną korzystając z różnych źródeł. Aktywnie uczestniczył w ćwiczeniach. Otrzymał co najmniej ocenę dobry plus z przedstawionego praktycznego aspektu projektów i scenariusza.
	db+	student dobrze stosował podstawową wiedzę teoretyczną i metodologiczną z zakresu pedagogiki czasu wolnego w celu analizowania i interpretowania, diagnozowania i prognozowania przedszkolnych / wczesnoszkolnych sytuacji edukacyjnych, czy wybranych problemów pedagogicznych; rozwijał swoje profesjonalne umiejętności związane z działalnością pedagogiczną korzystając z różnych źródeł. Aktywnie uczestniczył w niektórych ćwiczeniach. Otrzymał co najmniej ocenę dobrą z przedstawionego praktycznego aspektu projektów i scenariusza.

	db	student dobrze stosował podstawową wiedzę teoretyczną i metodologiczną z zakresu pedagogiki czasu wolnego w celu analizowania i interpretowania, diagnozowania i prognozowania przedszkolnych / wczesnoszkolnych sytuacji edukacyjnych, czy wybranych problemów pedagogicznych; rozwijał swoje profesjonalne umiejętności związane z działalnością pedagogiczną korzystając z różnych źródeł. Aktywnie uczestniczył w niektórych ćwiczeniach. Otrzymał co najmniej ocenę dostateczny plus z przedstawionego praktycznego aspektu projektów i scenariusza.
	dst+	Student rzadko stosował podstawową wiedzę teoretyczną i metodologiczną z zakresu pedagogiki czasu wolnego w celu analizowania i interpretowania, diagnozowania i prognozowania przedszkolnych / wczesnoszkolnych sytuacji edukacyjnych, czy wybranych problemów pedagogicznych; rozwijał swoje profesjonalne umiejętności związane z działalnością pedagogiczną korzystając z różnych źródeł. Biernie uczestniczył w ćwiczeniach. Otrzymał co najmniej ocenę plus dostateczną z przedstawionego praktycznego aspektu projektu.
	dst	Student rzadko stosował podstawową wiedzę teoretyczną i metodologiczną z zakresu pedagogiki czasu wolnego w celu analizowania i interpretowania, diagnozowania i prognozowania przedszkolnych / wczesnoszkolnych sytuacji edukacyjnych, czy wybranych problemów pedagogicznych; rozwijał swoje profesjonalne umiejętności związane z działalnością pedagogiczną korzystając z różnych źródeł. Biernie uczestniczył w ćwiczeniach. Otrzymał co najmniej ocenę dostateczną z przedstawionego praktycznego aspektu projektów i scenariusza.
	ndst	Student nie stosował podstawowej wiedzy teoretycznej i metodologicznej z zakresu pedagogiki czasu wolnego w celu analizowania i interpretowania, diagnozowania i prognozowania przedszkolnych / wczesnoszkolnych sytuacji edukacyjnych, czy wybranych problemów pedagogicznych; nie rozwijał swoich profesjonalnych umiejętności związanych z działalnością pedagogiczną, nie korzystał przy tym z różnych źródeł. Nie zawsze uczestniczył w ćwiczeniach. Zdarzały się częste absencje. Otrzymał ocenę niedostateczną z przedstawionego praktycznego aspektu projektów i scenariusza.
K	o.	student ma świadomość swoich kompetencji pedagogicznych i istotnej roli pedagoga przedszkolnego / wczesnoszkolnego w procesie organizowania czasu wolnego dzieci / uczniów klas początkowych; umiejętnie wyznacza kierunki własnego rozwoju i doskonalenia zawodowego.
	no.	student nie ma świadomości swoich kompetencji pedagogicznych i istotnej roli pedagoga przedszkolnego / wczesnoszkolnego w zakresie organizowania czasu wolnego dzieci / uczniów klas początkowych; nie nabył umiejętności wyznaczania kierunków własnego rozwoju i doskonalenia zawodowego.
28. Uwagi:		